

Casus pijn in de palliatieve fase; Mevr. Mees.

Mw. Mees, 46 jaar, is na de scheiding 10 jaar geleden nu sinds 7 jaar opnieuw gehuwd met Jan. Beiden hebben een aantal volwassen kinderen uit het eerste huwelijk. Mw. Mees heeft met haar eigen kinderen geen contact meer. De laatste keer dat ze er waren liep het op ruzie uit. Dit doet mevrouw veel verdriet.

Mw. Mees werkte in de zorg, maar sinds ze gehuwd is, houdt zij zich bezig met muziek, vooral piano spelen. Ze geeft thuis pianoles aan kinderen.

Mw. Mees kreeg in 2001 last van bloedbijmenging bij de urine en pijnlijke krampen.

Uitvoerige analyse door de uroloog toonde een blaascarcinoom aan. Eerst vond lokale behandeling plaats. Na 9 maanden trad een recidief op, ditmaal werden er echter ook metastasen vastgesteld, zowel in de longen als in de botten. Mw. werd behandeld met chemotherapie. Een vrij zwaar schema, waar ze erg misselijk van was. Na de kuren was er sprake van een complete remissie.

Augustus 2003 werden opnieuw metastasen vastgesteld, nu in de lumbale WK. Mw. had veel pijn, waarna ze werd bestraald. Deze bestraling had echter weinig pijnstillend effect. De huisarts gaf voor de pijn MS Contin 2dd 30 mg, maar ook dit had weinig effect.

Mw. Mees is erg teleurgesteld en twijfelt aan de kunde van de huisarts.

Vraag 1: Welke vragen kan men aan de pat. stellen om de aspecten rond de pijn duidelijker in beeld te krijgen om een beslissing over de behandeling te kunnen nemen?

Mw. Mees vertelt dat ze een doffe diepzittende pijn laag in de rug heeft. Deze is vooral in rust aanwezig. Bij beweging wordt het minder. Ze wordt 's nachts wakker van de pijn. Er is geen uitstraling van de pijn. MS Contin heeft in het begin wel geholpen: na het eerste tablet was de pijn een stuk minder. Maar zij werd er erg misselijk van en besloot om de tabletten te stoppen (inmiddels heeft ze gelezen dat MS Contin morfine bevat). Ze wilde niet verslaafd worden. Ze heeft in totaal 3 tabletten gehad. Over obstipatie kan ze niet oordelen.

Vraag 2: Naar aanleiding van dit verhaal wil de ha toch weer terug naar de behandeling met opioïden. Welke maatregelen moet hij nemen om herhaling van de situatie te voorkomen?

Na een uitvoerig gesprek over de morfine en haar angsten hiervoor wordt opnieuw gestart met morfine, ditmaal met morfine sulfaat tabletten 2 dd 10 mg. De misselijkheid wordt bestreden met haloperidol 3 dd 0,5 mg. De Haldol kan na 4 dagen gestopt worden. De pijn zakt tot de helft. De volgende stap is toevoegen van diclofenac 3 dd 50 mg. Tegen eventuele obstipatie wordt Movicolon gegeven, 1 zakje per dag.

Gedurende 6 weken gaat het goed, de dosis morfine wordt getitreerd naar 2 dd 40 mg en blijft stabiel. Daarna wordt de pijn weer erger. Mw. Krijgt toch wel wat pijn tussendoor. Nu ook tijdens bewegen. Ze moet tien minuten nadenken voor ze in beweging komt. De pijn straalt nu naar het rechter been. Ook in rust en 'nachts.

Vraag 3: Op welke wijze kan de ha dit nu verder evalueren? Welke vragen zou hij moeten stellen? Welke maatregelen kan hij treffen?

Uitgaande van de hypothese dat het proces doorgaat en de pijn toeneemt en dat er nu een duidelijke neuropathische component bij is gekomen, krijgt Mw. meer morfine sulfaat: 2 dd 60 mg, diclofenac 3 dd 100 mg. Pantoprazol 40 mg 1dd1 wordt toegevoegd en Gabapentine 3 dd 300 mg. De pijn zakt af, maar ze wordt suffer. Ze kan met haar man niet meer goed communiceren. Ze maakt ruzie met hem. Is erg geïrriteerd. 's Nachts wordt ze angstig wakker. Ze droomt over gewelddadige dingen. De angst wordt erger als het donker wordt. Ze krijgt obstipatie omdat de Movicolon haar tegenstaat. Ze denkt dat haar ha haar wil vergiftigen. Ze is misselijk en drinkt niet goed. Ze takelt af.

Vraag 4: Wat herken je uit dit verhaal? Wat is de oorzaak en wat het gevolg? Wat kan de ha doen? Kunnen buiten de medicatie nog andere maatregelen genomen worden? Wat kan de pat. nog meer dwars zitten?

Mw. Mees gaat nu snel achteruit. Haar pijn is dragelijk, maar ze is niet echt helder. De kinderen komen eindelijk op bezoek. Ze is daar blij mee, maar suft af en toe weg. Ze overlijdt in alle rust.